

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 31 май 2018 г.
(OR. en)

9522/18

**Междуинституционално досие:
2018/0197 (COD)**

**FSTR 23
REGIO 31
FC 24
CADREFIN 50
IA 151
CODEC 897**

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От: Генералния секретар на Европейската комисия,
подписано от г-н Jordi AYET PUIGARNAU, директор

Дата на получаване: 30 май 2018 г.

До: Г-н Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2018) 372 final

Относно: Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА
СЪВЕТА относно Европейския фонд за регионално развитие и
относно Кохезионния фонд

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2018) 372 final.

Приложение: COM(2018) 372 final

Страсбург, 29.5.2018
COM(2018) 372 final

2018/0197 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд

{SEC(2018) 268 final} - {SWD(2018) 282 final} - {SWD(2018) 283 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

На 2 май 2018 г. Комисията прие предложение за следващата многогодишна финансова рамка за периода 2021—2027 г.¹ Това включва Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд.

Административното опростяване беше определено като ключова цел в документа за размисъл относно финансите на ЕС, както и в последващата оценка и обществената консултация. Опитът показва, че правилата са прекалено сложни и разпокъсани, което води до ненужна тежест за ръководителите на програмите и крайните бенефициери.

За да се осигури съответствие² с други политики на ЕС при споделено управление, правилата за прилагане и изпълнение на ЕФРР и на Кохезионния фонд се уреждат, доколкото е възможно, чрез Регламента за общоприложимите разпоредби (ROP). В него се определят общи разпоредби за седем фонда със споделено управление на равнището на ЕС.

- КФ: Кохезионен фонд
- ЕФМДР: Европейски фонд за морско дело и рибарство³
- ЕФРР: Европейски фонд за регионално развитие
- ЕСФ+: Европейски социален фонд⁴
- ФУМИ: Фонд „Убежище и миграция“⁵
- ФВС: Фонд „Вътрешна сигурност“⁶
- ИУГВ: Инструмент за управление на границите и визите⁷

За да се осигури съответствие с „Хоризонт Европа“, тази програма ще бъде съсредоточена върху „високите европейски постижения“ (създаването и използването на нови знания), докато ЕФРР ще бъде съсредоточена върху „регионалната значимост“ (разпространение на съществуващите знания и технологии на местата, които се нуждаят от тях, като те се внедряват на местно равнище чрез стратегии за интелигентна специализация).

За да се осигури съответствие с Механизма за свързване на Европа (MCE), съществува по-голямо взаимодействие и допълване, когато MCE е насочен по-специално към „основната мрежа“, докато ЕФРР и Кохезионният фонд ще подпомагат също така „широкообхватната мрежа“, включително осигурявайки достъпа до тях на регионално и местно равнище, както и транспортните връзки в рамките на градските райони.

С цел опростяване и изясняване на законодателството в настоящия регламент се определят разпоредби, приложими за ЕФРР и Кохезионния фонд във връзка с намесата

¹ COM(2018) 322 final, 2.5.2018 г.

² За по-изчерпателна информация относно полезните взаимодействия, съгласуваността и съответствието с други политики на ЕС, вж. оценката на въздействието.
[Позоваване].

³ [Позоваване]; с изключение на „програмата на Съюза за заетост и социални иновации“ и „програмата на Съюза за здравеопазване“.

⁴ [Позоваване]; само компонентите със споделено управление.

⁵ [Позоваване].

⁶ [Позоваване], с изключение на програмата за оборудване за митнически контрол.

им по цел „Инвестиции за растеж и работни места“ и по отношение на ЕФРР, по цел „Европейско териториално сътрудничество“ (Interreg).

Въпреки това, поради специфичния характер на програмите по целта „Европейско териториално сътрудничество“, (Interreg), в които участват няколко държави членки и трети страни, с конкретен Регламент относно целта „Европейско териториално сътрудничество“ (Interreg) се установяват специални правила в допълнение към Регламента за общоприложимите разпоредби и настоящия регламент.

Това предложение предвижда дата на прилагане 1 януари 2021 г. и се представя за Съюз с 27 държави членки, съгласно уведомлението от страна на Обединеното кралство за намерението на държавата да се оттегли от Европейския съюз и от Евратом на основание член 50 от Договора за Европейския съюз, получено от Европейския съвет на 29 март 2017 г.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

Действията на равнище ЕС са оправдани съгласно член 174 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС): „Съюзът разработва и осъществява свои инициативи, които водят до укрепването на неговото икономическо, социално и териториално сближаване. По-специално Съюзът има за цел намаляването на разликата между нивата на развитие на различните региони и изостаналостта на най-необлагодетелстваните региони.“

Целите на ЕФРР са определени в член 176 от ДФЕС: „Европейският фонд за регионално развитие е предназначен да подпомага преодоляването на основните различия между регионите в Съюза посредством участие в развитието и структурното приспособяване на регионите, чието развитие изостава, и в конверсията на регионите със западаща индустрия.

Целите на Кохезионния фонд са определени в член 177 от ДФЕС: „Кохезионен фонд, създаден в съответствие със същата процедура, предоставя финансова помощ по проекти в областта на околната среда и на трансевропейските мрежи в областта на транспортната инфраструктура.

Освен това, в член 174 е посочено, че се изисква специално внимание да се обърне на селските райони, на районите, засегнати от индустриалния преход, както и на регионите, които са засегнати от сериозни и постоянни неблагоприятни природни или демографски условия, като най-северните региони с много ниска гъстота на населението и островните, трансграничните и планинските региони.

В член 349 от ДФЕС е посочено, че се изискват специфични мерки, които да отчетат структурното, икономическото и социалното състояние на най-отдалечените региони, което е утежнено от някои специфични особености, които се отразяват тежко на тяхното развитие.

Субсидиарност и пропорционалност

В оценката на въздействието⁸ се посочват различни причини, поради които действието на равнището на ЕС добавя стойност към действията на национално равнище. Те включват:

⁸ За повече подробности вж. придружаващата оценка на въздействието (SWD(2018) 282), глава 3.1 относно субсидиарността и добавената стойност на ЕФРР и Кохезионния фонд.

- В много държави ЕФРР и Кохезионният фонд представляват най-малко 50 % от публичните инвестиции — в противен случай тези държави членки не биха имали **финансовия капацитет да направят подобни инвестиции**.
- Съществува значителен потенциал за **разпространение на ефекти** отвъд националните и регионалните граници, например по отношение на инвестициите в иновации и МСП. Равнището на ЕС играе важна роля в осигуряването на тези ефекти и предотвратяването на недостига на инвестиции. Освен това инвестициите трябва да бъдат проектирани с цел максимално разпространение на ефектите.
- В повечето региони, включително в по-добре развитите, **стратегии за интелигентна специализация (RIS3)** представляват съгласувана стратегическа рамка за инвестиции и ще доведат до висока добавена стойност. Те са резултат от изискването за стратегическо програмиране на предоставяното от ЕФРР подпомагане и съответната предпоставка. В действителност ползите от тези стратегии са най-високи в най-развитите региони (по-специално в скандинавските страни, Австрия, Германия, Бенелюкс и Франция).
- **Насърчаване на приоритетите на ЕС**, включително структурни реформи на пазара на труда, транспорта, околната среда, адаптирането към изменението на климата и смекчаването на последиците от него, енергетиката, образованието и социалните политики и програми, както и модернизирани на администрацията.
- ЕФРР и Кохезионният фонд постигат **осезаеми резултати в области, които са от значение за европейските граждани** — „Бюджетът на ЕС помага за постигането на резултати във важни сфери от живота на европейците“.⁹ Оказване на помощ на регионите да се адаптират към предизвикателствата на глобализацията чрез създаване на 420 000 работни места и подпомагане на 1,1 милиона МСП¹⁰, както и справяне с бедността в градовете — всичко това са приоритети за европейците. Важно е да се отбележи, че много от тези резултати са особено очевидни извън държавите — бенефициери на Кохезионния фонд.

Освен това вариантите на политиката в регламента са пропорционални поради причини като:

- Споделено управление: програмите не се управляват пряко от Европейската комисия, а вместо това се изпълняват в партньорство с държавите членки.
- Комбинираните правила (от свързания РОР плюс настоящия регламент) са значително опростени и консолидирани в сравнение с предходния период.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОТ ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Последваща оценка

⁹ Вж. изготвения от Комисията Документ за размисъл относно бъдещето на финансите на ЕС: https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-future-eu-finances_bg.

¹⁰ Целеви стойности за периода 2014—2020 г.

По отношение на стратегията, приоритетите и въздействието на политиката, в последващата оценка се отбелязва:

- Подпомагането на МСП има голямо потенциално въздействие. Въпреки това подпомагането следва да се съсредоточи в по-голяма степен върху подпомагането на растежа на динамичните МСП, стратегиите за интелигентна специализация и улесняването на регионите да се изкачат в икономическата верига, вместо да се опитват да запазят икономиката от миналото.
- Определени дейности обикновено имат ниско въздействие, като например подпомагането на големи предприятия (най-ефективната стратегия за привличане на големи предприятия не е чрез финансови стимули, а чрез подобряване на местните условия, например бизнес средата на местно равнище и др.). По подобен начин инвестициите в летища показват тенденция за ниска ефективност — само за най-отдалечените региони може да се посочат убедителни аргументи.
- Принос с висока добавена стойност в тематични области като нисковъглеродната икономика, устойчивото градско развитие и регионалното сътрудничество.

Тези въпроси бяха взети под внимание в настоящия Регламент за ЕФРР и Кохезионния фонд, с който:

- се поддържа тематична концентрация със следните основни приоритети: подпомагане за иновациите, цифровата икономика и МСП, предоставяно чрез стратегии за интелигентна специализация; нисковъглеродна и кръгова икономика в съответствие с цялостния ангажимент от 25 % за целта в областта на климата.
- се съставя списък на дейности, които няма да се подпомагат, включително пряко подпомагане за големи предприятия, летищна инфраструктура (извън най-отдалечените региони) и някои операции по управление на отпадъците (например депа за отпадъци).
- задълбочава се развитието на регионалното сътрудничество и устойчивото градско развитие.

Освен това в последващата оценка са изведени редица поуки за системата за прилагане (включително опростяване, гъвкавост и финансови инструменти). Те са взети предвид в РОР.

Консултация със заинтересованите страни

Обществената консултация се състоя онлайн между 10 януари и 9 март 2018 г. Консултацията обхваща политиката на сближаване, т.е. ЕФРР и Кохезионния фонд заедно с ЕСФ.

- По отношение на най-важните предизвикателства най-голям дял от респондентите (94 %) определи „намаляването на разликата между нивата на развитие на различните региони“ като много важно или доста важно, последвано от „намаляване на безработицата, осигуряване на качествени работни места и трудова мобилност“ и от „насърчаване на социалното приобщаване и борба с бедността“ (91 %).

- Що се отнася до предизвикателствата, „насърчаването на научноизследователската дейност и иновациите“ се разглежда като предизвикателство, с което е постигнат най-голям успех (61 %), следвано от „териториалното сътрудничество“ (59 %).
- Около 76 % от респондентите смятат, че средствата осигуряват добавена стойност в голяма или доста голяма степен, а под 2 %, смятат, че те нямат никаква добавена стойност.
- Сложните процедури се считат без съмнение за най-голямата пречка пред постигането на целите (86 %), следвана от процедурите на одит и контрол (68 %) и от липсата на гъвкавост за реагиране на непредвидени обстоятелства (60 %).
- За целите на опростяването най-честият избор е „по-малко, по-ясни и по-кратки правила“ (90 %), следван от „хармонизиране на правилата между фондовете на ЕС“ (79 %) и от „увеличена гъвкавост“ при разпределянето на ресурсите както за, така и в рамките на програмните области (76—77 %).

В отговор на отворените въпроси относно баланса респондентите категорично подкрепиха:

- Политиката на сближаване за всички региони (макар и с постоянен акцент върху по-слабо развитите от тях).
- Политиката в областта на иновациите, включително стратегии за интелигентна специализация и интелигентни инвестиции в по-общ план.
- Поддържането и развитието на тематична концентрация.
- Акцента върху местните предизвикателства (по-специално устойчивото градско развитие).
- Междурегионалното сътрудничество, както трансгранично, така и в цяла Европа. Сътрудничеството на равнището на ЕС е от съществено значение за интелигентната специализация — иновациите във високотехнологичните сектори често зависят от обмена и разпространението на ефектите от сътрудничеството между клъстери или центрове на знанието в цяла Европа.

Тези въпроси са взети под внимание в Регламента за ЕФРР и Кохезионния фонд, с който:

- се поддържа акцентът върху преодоляването на разликата между нивата на развитие на различните региони и предизвикателствата, пред които са изправени регионите в цяла Европа.
- продължава и се засилва тематичната концентрация върху интелигентния растеж чрез стратегии за интелигентна специализация и върху нисковъглеродната и кръгова икономика.
- се запазва подпомагането за междурегионалното сътрудничество, като в него се включва и интелигентната специализация.
- се насърчава развитието на местно равнище въз основа на интегрирани териториални и местни стратегии и насърчава устойчивото градско развитие, както и изграждането на капацитет в тази област.

Освен това в Регламента за общоприложимите разпоредби (РОР) ще бъде осигурена рамка за ЕФРР и Кохезионния фонд с цел:

- Опростяване на сложните процедури, свързани с ЕФРР и Кохезионния фонд.
- Увеличаване на гъвкавостта да се реагира на възникващите предизвикателства.
- Съгласуване на правилата между различните обхванати фондове на ЕС.

Оценка на въздействието

Настоящото предложение е подкрепено от оценка на въздействието. Въпреки това, основните варианти и предпочитаният вариант може да бъдат приключени, а икономическото въздействие да бъде оценено, единствено след като се вземе решение относно финансови пакети и механизма за разпределение.

Варианти за справяне с намаления със 7 % бюджет чрез:

- Вариант 1: Обхващане на всички области.
- Вариант 2: Намаляване на приноса в по-силно развитите региони.
- Вариант 3: Продължаване на подпомагането в ключови области (тематична концентрация) и намаляване в другите тематични области.

Вариант 3 е предпочитаният вариант, поради причини като:

- Да се запази акцента върху тематични области с най-висока добавена стойност за ЕС, когато доказателствата от оценката показват, че политиката е оказала най-голямо въздействие.
- Много от най-големите предизвикателства (глобализацията и икономическата трансформация, преходът към нисковъглеродна и кръгова икономика, екологичните предизвикателства, миграцията и бедността в градските райони) все повече засягат много региони в ЕС, включително по-добре развитите. Инвестициите на ЕС са едновременно необходими и представляват знак на солидарност.
- Тъй като инвестициите в по-развитите региони са вече малки на глава от населението, е необходимо да се поддържа критична маса.
- Голяма част от заинтересованите страни в рамките на обществената консултация подкрепят подпомагането от страна на ЕФРР на всички региони. Този вариант гарантира също така по-добра видимост на средствата по политиката на сближаване във всички държави членки.

Докладът беше представен два пъти на Комитета за регулаторен контрол и получи следните коментари:

Становище на Комитета за регулаторен контрол	Начин на разглеждане
Кръг 1: отрицателно становище (1) В доклада не се разглеждат последиците от намаляването на капацитета за финансиране по ЕФРР и	1) В раздел 3.2 понастоящем се съдържа модел за намаляване на финансирането с 10 %, като се използват три различни

<p>КФ.</p> <p>(2) В доклада не се обяснява как променените цели и критерии за разпределяне на средствата биха променили посоката на програмата.</p> <p>(3) В него не се разглеждат възможни (под)варианти за географско покритие, регионална допустимост и начини за за разпределяне на финансовите средства по линия на ЕФРР/КФ.</p> <p>(4) В доклада не са достатъчно внимателно разгледани последиците от промените на механизмите за прилагане.</p>	<p>варианта.</p> <p>2) Текстът и графиките в раздел 3.2 показват как програмата ще бъде пренасочена в рамките на различните варианти.</p> <p>3) В раздел 3.2 са изброени три варианта за географското и тематичното разпределение на средства, като е указана и основната посока на промените.</p> <p>4) Главата относно механизмите за прилагане е разработена съгласно изискванията на Комитета за регулаторен контрол (вж. раздела относно коментар 8 по-долу).</p>
<p>Кръг 2: положително становище, със следните резерви:</p> <p>1) Съдържанието и последиците на предпочитания вариант (тематична концентрация) не са достатъчно ясни. Преразгледаният доклад не предоставя достатъчно доказателства, че тематичната концентрация ще допринесе за намаляване на разликите на регионално и национално равнище.</p> <p>2) В доклада не се посочват бъдещите условия за прилагането на „Берлинския метод“ за разпределение на финансовите средства и причините да не се разглеждат алтернативни възможности.</p> <p>3) В доклада не се описва обхватът и потенциалните въздействия на европейски трансграничен механизъм.</p> <p>4) В доклада не се изясняват съгласуваността/допълняемостта между ЕФРР/КФ и новата Програма за подкрепа на реформите.</p>	<p>1) Съдържанието на всички варианти понастоящем е посочено на стр. 28—29 и сравнено в табличен вид в таблица 7. Във фигура 5 се разглежда тематичното въздействие на предпочитания вариант по държави членки. Въздействието на различните варианти върху регионалните и националните нива на растеж са проучени и сравнени чрез макроикономическия модел QUEST в текста на стр. 30—31, както и в цифрите в таблица 9 и фигури 6 и 7.</p> <p>2) Берлинският метод е описан в карето на страница 29, заедно с причините за запазване на този метод, без да се вземат под внимание алтернативни възможности.</p> <p>3) Трансграничният механизъм е описан на стр. 41—42. Цитиран е Доклад относно потенциалното въздействие и е добавен в бележка под линия.</p> <p>4) Връзката с Програмата за подкрепа на реформите е подробно описана на стр. 60.</p>

Опростяване

Има данни за значителни административни разходи, свързани с ЕФРР и Кохезионния фонд, които в неотдавнашно проучване¹¹ бяха оценени на 3 % от средните програмни разходи за ЕФРР и 2,2 % за Кохезионния фонд. Административната тежест за бенефициерите (включително МСП) е по-голяма.

По-голямата част от мерките за опростяване на ЕФРР и Кохезионния фонд ще бъдат определени в РОР. Много от тях трудно се поддават на предварително количествено финансово изражение, но проучването направи следната прогноза:

- По-широко използване на опростените варианти за разходите (или плащания въз основа на условия) за ЕФРР и Кохезионния фонд може съществено да намали общите административни разходи — с 20—25 %, ако тези варианти се прилагат повсеместно.
- По-пропорционалният подход към контрола и одитите би довел до значително намаляване на броя на проверките и одитната тежест за „нискорискови“ програми. Така ще се намалят общите административни разходи на ЕФРР и Кохезионния фонд с 2—3 %, а разходите за съответните програми — с много повече..

Електронно сближаване и обмен на данни

Програмите за периода 2014—2020 г. изискваха система за електронен обмен на данни между бенефициерите и управляващите органи, както и между различните органи на системата за управление и контрол. Настоящият регламент надгражда върху тази основа доразвива някои аспекти от гледна точка на събирането на данни. Всички данни, необходими за мониторинг на напредъка на изпълнението, включително резултатите и качеството на изпълнение на програмите, ще бъдат изпращани по електронен път и на всеки два месеца, което означава, че платформата за свободно достъпни данни ще бъде актуализирана в почти реално време.

Данните за бенефициерите и операциите също така ще бъдат оповестявани в електронен вид на уебсайт, поддържан от управляващия орган.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението на Комисията за многогодишна финансова рамка предвижда сума в размер на 273 милиарда евро за ЕФРР и Кохезионния фонд за периода 2021—2027 г.

Пакети на ЕФРР и КФ за периода 2021—2027 г. в милиони евро

Общо за ЕФРР и КФ	241 978
Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	200 629
• „Инвестиции за растеж и работни места“	190 752
• Европейско териториално сътрудничество	8 430
• Най-отдалечени региони и слабо населени райони	1 447
Кохезионен фонд (КФ)	41 349

¹¹ Spatial Foresight & t33, New assessment of administrative costs and burden in ESI Funds („Нова оценка на административните разходи и тежестта при ЕСИ фондовете“), предварителни резултати.

<ul style="list-style-type: none"> от които принос за Механизма за свързване на Европа (MCE) 	10 000
---	--------

5. ОБОБЩЕНИЕ НА СЪДЪРЖАНИЕТО НА РЕГЛАМЕНТА

Голяма част от прилагането и изпълнението на ЕФРР и Кохезионния фонд е обхваната от РОР. Поради това настоящият регламент следва да се разглежда в този контекст, а основният акцент е върху основни стратегически въпроси, а именно:

- Основните приоритети и цели тематични области.
- Рамката на показателите за проследяване.
- Подхода за специфичните територии, включително за устойчивото градско развитие, както и за най-отдалечените региони.

Глава I — Общи разпоредби

Подход за интервенция

Регламентът за ЕФРР и Кохезионният фонд ползва целите на политиката, определени в РОР, и ги развива в специфични цели, които са от значение за ЕФРР и Кохезионния фонд и които може да се проследяват с подходящи показатели.

В него също така се определя ограничен списък на недопустими дейности, които попадат извън обхвата на интервенцията на фондовете. Обхватът на фондовете и списъкът на недопустимите дейности имат за цел да гарантират, че инвестиционното подпомагане е в съответствие с доказателствата от оценката и с политическите цели и целите за устойчиво развитие на Европейския съюз: депа за отпадъци, летищна инфраструктура, тютюневата промишленост и извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения няма да бъдат подпомагани.

Тематична концентрация

С цел да се гарантира, че в контекста на намаляването на бюджета все още е налице критична маса от инвестиции, с Регламента за ЕФРР и Кохезионния фонд се запазват изискванията за тематична концентрация. По-голямата част (между 65 % и 85 %) от ресурсите ще се съсредоточат върху приноса към целите на политиката, оценка и оценката на въздействието сочат доказателства има най-висока добавена стойност, както и най-голям принос за приоритетите на ЕС:

- Цел на политиката 1: по-интелигентна Европа чрез насърчаване на иновативния и интелигентен икономически преход;
- Цел на политиката 2: по-зелена, нисковъглеродна Европа чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, приспособяване към изменението на климата и превенция и управление на риска.

За да се позволи гъвкавост, критериите за тематична концентрация ще се прилагат на национално равнище.

За държави с:	минимален % за „ЦП1“	минимален % за „ЦП2“
---------------	----------------------	----------------------

БНД под 75 %	35 %	30 %
БНД 75—100 %	45 %	30 %
БНД над 100 %	60 %	Не е приложимо <i>Минимум за ЦП1 и ЦП2: 85 %</i>

Показатели

За да се осигури последователен мониторинг на напредъка към изпълнението, в регламента се запазва и усъвършенства общ набор от показатели за крайния продукт, като същевременно за първи път се добавя общ набор от показатели за резултатите. Вторият набор от показатели позволява докладването на резултатите в реално време на платформата за свободно достъпни данни и сравнението между различните програми и държави членки. Те ще бъдат включени и в дискусиите относно изпълнението и успешно извършените оценки и ще улеснят проследяването за задължения, свързани със законодателството на ЕС.

Оценките ще се извършват в съответствие с параграфи 22 и 23 от Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г.¹², в което трите институции потвърдиха, че оценките на действащото законодателство и политика следва да служат като база за оценки на въздействието на вариантите за по-нататъшни действия. Оценките ще разгледат въздействията на място от програмата на основата на показателите/целевите стойности на програмата и подробен анализ на степента, в която програмата е меродавна, ефективна, ефикасна, осигурява добавена стойност на равнище ЕС и е съгласувана с други политики на ЕС. Те ще включат извлечените поуки, проблеми и възможности за допълнително подобряване на дейностите и тяхното въздействие.

Глава II — Специални разпоредби относно разглеждането на териториални особености

В регламента се предвижда също така да се обърне по-голямо внимание на устойчивото градско развитие, като 6 % от средствата от ЕФРР се разпределят за тази област, като се прилагат посредством териториални инструменти. Очаква се интегрирани териториални и местни стратегии за развитие да осигурят съгласуваност на интервенциите. С цел да се улесни и подпомогне изграждането на капацитет от участниците, иновативните действия, знанията, разработването на политики и комуникацията в областта на устойчивото градско развитие, в настоящия регламент се предвижда създаването на Европейска инициатива за градовете, управлявана от Комисията.

Всички инструменти в областта на градското развитие са комбинирани в една програма (Европейска инициатива за градовете), изпълнявана при пряко или непряко управление, за да се осигури съгласуван продукт за градовете. Това включва обмен, изграждане на капацитет, пилотни действия и комуникация.

С регламента също така се определят специални мерки с цел адаптиране към специфичната ситуация на най-отдалечените региони. Те включват схеми за компенсиране на транспортни разходи и инвестиции. Изискванията за тематична

¹² Междунституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г. (ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1).

концентрация също така са по-малко строги за тези региони, отколкото предполагат приложимите на национално равнище ставки.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 177, втора алинея, както и членове 178 и 349 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹³,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите¹⁴,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) В член 176 от Договора за функционирането на Европейския съюз („ДФЕС“) се предвижда, че Европейският фонд за регионално развитие („ЕФРР“) е предназначен да подпомага преодоляването на основните различия между регионите в Съюза. Съгласно посочения член и член 174, втори и трети параграф от ДФЕС ЕФРР трябва да допринесе за намаляването на разликата между нивата на развитие на различните региони и изоставането на най-малко облагодетелстваните региони, измежду които специално внимание трябва да се отделя на които са засегнати от сериозни и постоянни неблагоприятни природни или демографски условия, като най-северните региони с много ниска гъстота на населението и островните, трансграничните и планинските региони.
- (2) Кохезионният фонд е създаден с цел да допринесе за постигането на общата цел за укрепване на икономическото, социалното и териториалното сближаване в рамките на Съюза, като се предоставя финансов принос в областта на околната среда и на трансевропейските мрежи в областта на транспортната инфраструктура (TEN-T), както е посочено в Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета¹⁵.
- (3) С Регламент (ЕС) 2018/XXX на Европейския парламент и на Съвета [новия регламент за общоприложимите разпоредби (ROP)]¹⁶ се определят общоприложимите правила за Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд + (ЕСФ+), Кохезионния фонд, Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР), фонд „Убежище, миграция и

¹³ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

¹⁴ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

¹⁵ Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно насоките на Съюза за развитието на трансевропейската транспортна мрежа и за отмяна на Решение № 661/2010/ЕО (ОВ L 348, 20.12.2013 г., стр. 1).

¹⁶ [Пълно позоваване — новия ROP].

интеграция“ (ФУМИ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за управление на границите и визите (ИУГВ), които функционират в съответствие с обща рамка („фондовете“).

- (4) С цел опростяване на правилата, приложими за ЕФРР и Кохезионния фонд за програмния период 2014—2020 г., следва с един регламент да се определят приложимите правила, които обхващат и двата фонда.
- (5) При изпълнението на ЕФРР и Кохезионния фонд следва да се зачитат хоризонталните принципи, определени в член 3 от Договора за Европейския съюз („ДЕС“) и в член 10 от ДФЕС, включително принципите на субсидиарност и пропорционалност, посочени в член 5 от ДЕС, като се взема предвид Хартата на основните права на Европейския съюз. Държавите членки следва да спазват задълженията по силата на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и да осигурят достъпност съгласно член 9 от нея и съгласно законодателството на Съюза за хармонизиране на изискванията за достъпност на продуктите и услугите. Държавите членки и Комисията следва да се стремят да премахват неравнопоставеността и да насърчават равенството между мъжете и жените и интегрирането на перспективата за равенство между половете, както и да се противопоставят на дискриминацията по пол, расов или етнически произход, религия или вероизповедание, увреждане, възраст или сексуална ориентация. Фондовете не следва да подпомагат действия, които допринасят за каквато и да било форма на сегрегация. Целите на ЕФРР и Кохезионния фонд следва да се осъществяват в рамките на устойчивото развитие и действията на Съюза за утвърждаване на целта за съхраняване, опазване и подобряване на качеството на околната среда, както е предвидено в член 11 и член 191, параграф 1 от ДФЕС, като се взема предвид принципът „замърсителят плаща“. За да се защити целостта на вътрешния пазар, операциите в полза на предприятия са в съответствие с правилата за държавна помощ, определени в членове 107 и 108 от ДФЕС.
- (6) Необходимо е да се включат разпоредби за ЕФРР относно подпомагането от него както за целта „Инвестиции за растеж и работни места“, така и за целта „Европейско териториално сътрудничество“ (Interreg)(ETC/Interreg).
- (7) За да може да се определи видът на дейностите, които могат да бъдат подпомагани от ЕФРР и Кохезионния фонд, следва да бъдат определени специфичните цели на политиката за подпомагане от тези фондове, за да се гарантира, че те допринасят за една или повече от общите цели на политиката, определени в член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/xxx [новия Регламент за общоприложимите разпоредби].
- (8) В един все по-свързан свят и с оглед на демографските и миграционните процеси е ясно, че миграционната политика на Съюза изисква общ подход, който разчита на полезното взаимодействие и допълняемостта на различните инструменти за финансиране. С цел да се осигури последователно, силно и съгласувано подпомагане на солидарността и усилията за споделяне на отговорността между държавите членки в усилията им за управление на миграцията, ЕФРР следва да осигурява подпомагане за улесняване на дългосрочната интеграция на мигрантите.
- (9) С цел да се подпомогнат усилията на държавите членки и регионите за посрещане на новите предизвикателства и осигуряване на високо ниво на сигурност за техните граждани, както и за предотвратяване на

радикализацията, като се разчита на полезното взаимодействие и допълняемостта с други политики на Съюза, инвестициите по ЕФРР следва да допринасят за сигурността в области, в които е необходимо да се осигурят безопасни и сигурни обществени пространства и инфраструктура от критично значение, като например транспорта и енергетиката.

- (10) В допълнение, инвестициите по ЕФРР следва да допринасят за развитието на цялостна мрежа за високоскоростна цифрова инфраструктура и за насърчаването на чиста и устойчива мултимодална градска мобилност.
- (11) В резултат на общата цел на Кохезионния фонд, предвидена в ДФЕС, е необходимо да бъдат определени специфични цели, които Кохезионният фонд следва да подпомага.
- (12) С цел подобряване на цялостния административен капацитет на институциите и управлението в държавите членки, които изпълняват програмите по целта „Инвестиции за растеж и работни места“, е необходимо да се предвидят мерки за подпомагане по линия на всички специфични цели.
- (13) С цел да се насърчават и укрепват мерките за сътрудничество, в рамките на програми по целта „Инвестиции за растеж и работни места“ е необходимо да се засилят мерките за сътрудничество с партньори в дадена държава членка или между различни държави членки във връзка с подпомагането, предоставена по всички специфични цели. Това засилено сътрудничество е в допълнение към ЕТС/Interreg и следва по-специално да подпомогне сътрудничеството сред структурираните партньорства с оглед на изпълнение на регионалните стратегии, посочени в Съобщението на Комисията „Засилване на иновациите в европейските региони: стратегии за стабилен, приобщаващ и устойчив растеж“¹⁷. Партньорите следователно могат да произхождат от всеки регион в Съюза, но може да включват също така трансграничните региони и региони, които са обхванати изцяло от макрорегионална стратегия или стратегия за морските басейни или комбинация от двете.
- (14) Отразявайки значението на борбата срещу изменението на климата съгласно ангажиментите на Съюза за прилагане на Парижкото споразумение и целите на ООН за устойчиво развитие, фондовете ще допринесат за координиране на действията по климата и постигане на общата цел за изразходване на 25 % от бюджета на ЕС в подкрепа на целите, свързани с климата. Очаква се операциите по ЕФРР да допринесат с 30 % от общия финансов пакет на ЕФРР за целите в областта на климата. Операциите по Кохезионния фонд се очаква да допринесат с 37 % от общия финансов пакет на фонда към целите в областта на климата.
- (15) С цел да се даде възможност на ЕФРР да подпомага по целта „Европейско териториално сътрудничество“ (ЕТС/Interreg) по отношение на инвестиции в инфраструктура и свързаните с тях инвестиции, както и дейности за обучение и интеграция, е необходимо да се предвиди, че ЕФРР може също така да подпомага дейности в рамките на специфичните цели на ЕСФ+, създаден по силата на Регламент (ЕС) 2018/XXX на Европейския парламент и на Съвета [новия Регламент за ЕСФ+]¹⁸.

¹⁷ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите от 8 юли 2017 г., COM(2017) 376 final.

¹⁸ [Пълно позоваване — новия ЕСФ+].

- (16) С цел да се съсредоточи използването на ограничените ресурси по най-ефективния начин, подпомагането, предоставяно от ЕФРР за производствени инвестиции в рамките на съответната специфична цел, следва да бъде ограничено само до микро-, малки и средни предприятия (МСП) по смисъла на Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията¹⁹, с изключение на случаите, когато инвестициите се отнасят до сътрудничество с МСП в научноизследователските и иновационните дейности.
- (17) ЕФРР следва да спомогне за преодоляването на основните различия между регионите в Съюза и да намали разликата между нивата на развитие на различните региони и изостаналостта на най-неблагодетелстваните региони, включително тези, които са изправени пред предизвикателства, дължащи се на ангажиментите за декарбонизация. Подпомагането от ЕФРР по цел „Инвестиции за растеж и работни места“ следва да се съсредоточи върху ключовите приоритети на Съюза в съответствие с целите на политиката, определени в Регламент (ЕС) 2018/xxx [новия Регламент за общоприложимите разпоредби]. Поради това подпомагането от ЕФРР следва да се съсредоточи върху целите на политиката за „по-интелигентна Европа чрез насърчаване на иновативния и интелигентен икономически преход“ и за „по-зелена, нисковъглеродна Европа чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, приспособяване към изменението на климата и превенция и управление на риска“. Тази тематична концентрация следва да бъде постигната на национално равнище, като се дава възможност за гъвкавост на равнището на отделните програми и между трите групи държави членки, съставени в съответствие с брутният национален доход. Освен това в методологията за класифициране на държавите членки следва да се определи в подробности, като се вземе предвид специфичната ситуация на най-отдалечените региони.
- (18) С цел да се съсредоточи подпомагането върху ключовите приоритети на Съюза, целесъобразно е също така изискванията за тематична концентрация да се спазват през целия програмен период, включително в случаите на прехвърляне между приоритетите по една програма или между програми.
- (19) В настоящия регламент следва да бъдат определени различните видове дейности, разходите за които могат да бъдат подпомагани чрез инвестиции от ЕФРР и Кохезионния фонд по съответните им цели, както са предвидени в ДФЕС. Кохезионният фонд следва да бъде в състояние да подпомага инвестиции в околната среда и TEN-T. Що се отнася до ЕФРР, списъкът на дейностите следва да бъде опростен и да може да се подпомагат инвестиции в инфраструктура, инвестиции във връзка с достъпа до услуги, производствени инвестиции в оборудване за МСП, оборудване, софтуер и нематериални активи, както и мерки по отношение на информация, комуникация, проучвания, създаване на партньорски мрежи, сътрудничество, обмен на опит и дейности, свързани с клъстери. С цел подпомагане на изпълнението на програмата и двата фонда следва да подпомагат и дейности по техническа помощ. И накрая, за да се осигури подпомагане за по-голям набор от интервенции за програмите Interreg, следва обхватът да бъде разширен, така че да включва и споделянето на голям набор от съоръжения и човешки ресурси, както и разходи, свързани с мерки, които попадат в приложното поле на ЕСФ +.

¹⁹ Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36).

- (20) Проектите, свързани с трансевропейските транспортни мрежи съгласно Регламент (ЕС) № 1316/2013 ще продължат да бъдат финансирани от Кохезионния фонд както чрез споделено управление, така и чрез режим на пряко изпълнение по линия на Механизма за свързване на Европа (MCE).
- (21) В същото време е важно да се уточнят дейностите, които са извън обхвата на ЕФРР и Кохезионния фонд, включително инвестициите за намаляване на емисиите на парникови газове от дейностите, изброени в приложение I към Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²⁰ с цел да се избегне дублиране на наличното финансиране, което вече съществува в рамките на тази директива. В допълнение следва да бъде изрично посочено, че отвъдморските страни и територии, изброени в приложение II към ДФЕС, не са допустими за подпомагане от ЕФРР и Кохезионния фонд.
- (22) Държавите членки следва редовно да предоставят на Комисията информация относно постигнатия напредък, като използват общите показатели за крайния продукт, резултатите и въздействието, предвидени в приложение I. Общите показатели за крайния продукт и за резултатите могат да се допълват, ако е необходимо, от специфични за програмите показатели за крайния продукт и за резултатите. Информацията, предоставена от държавите членки, следва да представлява основата на докладите, изготвяни от Комисията за напредъка в постигането на специфичните цели за целия програмен период, като за целта тя използва основен набор от показатели, предвиден в приложение II.
- (23) Съгласно точки 22 и 23 от Междуинституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г., налице е нужда фондовете да се оценяват въз основа на информация, събрана чрез специфични изисквания за мониторинг, като същевременно се избягват излишното регулиране и административната тежест, особено за държавите членки. По целесъобразност тези изисквания могат да включват измерими показатели като основа за оценка на ефектите на фондовете на място.
- (24) С цел максимално да се увеличи приносът за териториално развитие, действията в тази област следва да се основават на интегрирани териториални стратегии, включително в градските райони. Поради това подпомагането от ЕФРР следва да се осъществява чрез формулярите, посочени в член 22 от Регламент (ЕС) 2018/xxxx [новия Регламент за общоприложимите разпоредби], които гарантират подходящо участие на местните, регионалните и градските органи.
- (25) В рамките на устойчивото градско развитие се счита за необходимо да се подпомогне интегрираното териториално развитие за по-ефективно справяне с икономическите, екологичните, климатичните, демографските и социалните предизвикателства в градските райони, включително функционалните градски райони, като се отчете необходимостта от насърчаване на връзките между градските и селските райони. Принципите за избор на градски райони, където трябва да бъдат изпълнени интегрирани действия за устойчиво градско развитие, както и ориентировъчните суми за тези действия, следва да бъдат определени в програмите по целта „Инвестиции за растеж и работни места“ с разпределени на национално равнище за тази цел най-малко 6 % от средствата на ЕФРР. Следва също така да бъде постановено, че този процент следва да се спазва през целия

²⁰ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

програмен период в случаите на прехвърляне между приоритетите по една програма или между програми, включително по време на междинния преглед.

- (26) С цел да се установят или да предоставят решения за справяне с проблеми, свързани с устойчивото градско развитие на равнището на Съюза, иновативните дейности за градско развитие, свързани с устойчивото градско развитие, следва да бъде заменени с Европейската инициатива за градовете, която да се изпълнява при пряко или непряко управление. Тази инициатива следва да обхване всички градски райони и да подпомогне Програмата за градовете в Европейския съюз²¹.
- (27) Специално внимание следва да се отдели на най-отдалечените региони, а именно чрез приемането на мерки съгласно член 349 от ДФЕС за предвиждане на допълнителни отпуснати ресурси за най-отдалечените региони, за да се компенсират допълнителните разходи, направени в тези региони поради едно или няколко от постоянните ограничения, посочени в член 349 от ДФЕС, а именно отдалечеността, островния характер, малката площ, трудните релеф и климат, икономическата им зависимост от малък брой продукти, като продължителността и съчетаването на тези фактори сериозно ограничават тяхното развитие. Тези ресурси може да включват инвестиции, оперативни разходи и задълженията за обществени услуги, целящи компенсиране на допълнителните разходи, причинени от тези ограничения. Оперативната помощ може да покрива разходи за услуги за превоз на товари и помощ за стартиращи предприятия за транспортни услуги, както и разходите по операции, продиктувани от задълженията за складиране, от прекаления обем и поддръжката на производствените средства, както и от недостига на човешки капитал на местния пазар. За да се защити целостта на вътрешния пазар, както и за всички операции, съфинансирани от ЕФРР и Кохезионния фонд, подпомагането от ЕФРР за финансиране на оперативни и инвестиционни помощи в най-отдалечените региони следва да са в съответствие с правилата за държавна помощ, както е определено в членове 107 и 108 от ДФЕС.
- (28) С цел изменение на някои несъществени елементи от настоящия регламент, правомощието за приемане на актове в съответствие с член 290 от ДФЕС следва да се делегира на Комисията по отношение на извършването на корекции, когато това е оправдано, на приложение II, в което се установява списък от показатели, използвани като основа за предоставяне на информация на Европейския парламент и на Съвета относно изпълнението на програмите. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.²² По-специално, с цел осигуряване на равностойно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

²¹ Заключение на Съвета от 24 юни 2016 г. относно Програмата на ЕС за градовете.

²² Междунституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за по-добро законотворчество (ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1).

- (29) Тъй като целта на настоящия регламент, а именно икономическото, социалното и териториалното сближаване посредством преодоляването на основните различия между регионите в Съюза, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, поради степента на разликата между нивата на развитие на различните региони и изостаналостта на най-необлагодетелстваните региони, както и ограниченията на финансовите ресурси на държавите членки и регионите, може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, установен в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

Общи разпоредби

Член 1 **Предмет**

1. С настоящия регламент се определят специфичните цели и обхвата на подпомагането от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“ и целта „Европейско териториално сътрудничество“ (Interreg), посочени в член [4, параграф 2] от Регламент (ЕС) 2018/xxxx [новия Регламент за общоприложимите разпоредби].
2. С настоящия регламент се определят специфичните цели и обхвата на подпомагането от Кохезионния фонд (КФ) по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“ (цел „Инвестиции за растеж и работни места“), посочена в [член 4, параграф 2, буква а)] от Регламент (ЕС) 2018/xxxx [новия Регламент за общоприложимите разпоредби].

Член 2 **Специфични цели за ЕФРР и Кохезионния фонд**

1. В съответствие с целите на политиката, определени в член [4, параграф 1] от Регламент (ЕС) 2018/xxxx [новия Регламент за общоприложимите разпоредби], ЕФРР подпомага следните специфични цели:
 - а) „по-интелигентна Европа чрез насърчаване на иновативния и интелигентен икономически преход“ (цел на политиката 1) чрез:
 - i) засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на въвеждането на модерни технологии;
 - ii) усвояване на ползите от цифровизацията за гражданите, дружествата и правителствата;
 - iii) засилване на растежа и конкурентоспособността на МСП;
 - iv) развитие на умения за интелигентно специализиране, промишлен преход и предприемачеството;

- б) „по-зелена, нисковъглеродна Европа чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, приспособяване към изменението на климата и превенция и управление на риска“ (цел на политиката 2) чрез:
- i) насърчаване на мерките за енергийна ефективност;
 - ii) развиване на възобновяемите енергийни източници;
 - iii) развиване на интелигентни енергийни системи и мрежи, и съхранение на електроенергия;
 - iv) насърчаване на адаптирането към изменението на климата, на предотвратяването и управлението на риска;
 - v) насърчаване на устойчивото управление на водите;
 - vi) насърчаване на прехода към кръгова икономика;
 - vii) засилване на биоразнообразието, “зелената” инфраструктура в градската среда, както и намаляване на замърсяването;
- в) „по-добре свързана Европа чрез подобряване на мобилността и регионалната свързаност на ИКТ“ (цел на политиката 3) чрез:
- i) повишаване на цифровата свързаност;
 - ii) развитие на стабилна, устойчива на изменението на климата, интелигентна, сигурна и интермодална TEN-T;
 - iii) развитие на стабилна, устойчива на изменението на климата, интелигентна, сигурна и интермодална мобилност на национално, регионално и местно равнище, включително по-добър достъп до TEN-T и трансгранична мобилност;
 - iv) насърчаване на устойчива мултимодална градска мобилност.
- г) „по-социална Европа — реализиране на европейския стълб на социалните права“ (цел на политиката 4) чрез:
- i) повишаване на ефективността на пазарите на труда и достъпа до качествена заетост чрез развитието на социалните иновации и инфраструктура;
 - ii) подобряване на достъпа до приобщаващи и качествени услуги в областта на образованието, обучението и ученето през целия живот чрез развитие на инфраструктурата;
 - iii) повишаване на социално-икономическата интеграция на маргинализираните общности, мигрантите и групите в неравностойно положение чрез интегрирани мерки, включително жилищно настаняване и социални услуги;
 - iv) гарантиране на равен достъп до здравеопазване чрез развитие на инфраструктурата, включително първичните здравни грижи;
- д) „Европа по-близо до гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните райони и на местните инициативи“ (цел на политиката 5) чрез:

- i) насърчаване на интегрираното социално, икономическо и екологично развитие, културното наследство и сигурността в градските райони;
 - ii) насърчаване на интегрираното социално, икономическо и екологично развитие на местно равнище, културното наследство и сигурността, включително за селските и крайбрежните райони — посредством водено от общностите местно развитие.
2. Кохезионният фонд подпомага ЦП2 и специфичните цели съгласно ЦП3, посочени в параграф 1, буква в), точки ii), iii) и iv).
3. По отношение на специфичните цели, установени в параграф 1, ЕФРР или Кохезионният фонд, по целесъобразност, може също така да подпомага дейности по цел „Инвестиции за растеж и работни места“, когато те:
 - а) подобряват капацитета на програмните органи и органите, свързани с усвояването на фондове;
 - б) засилване на сътрудничеството с партньори както в рамките, така и извън дадената държава членка.

Сътрудничеството, посочено в буква б) включва сътрудничество с партньори от трансгранични региони, от несъседни региони или от регионите, разположени на територията, обхваната от макрорегионална стратегия или стратегия за морските басейни, или комбинация от тях.

Член 3

Тематична концентрация на подпомагането от ЕФРР

1. Що се отнася до програмите по цел „Инвестиции за растеж и работни места“, общите ресурси по ЕФРР във всяка държава членка се съсредоточават на национално ниво в съответствие с параграфи 3 и 4.
2. Във връзка с тематичната концентрация на подпомагането за държавите членки, които включват най-отдалечените региони, ресурсите от ЕФРР, отпуснати конкретно за програми за най-отдалечените региони и тези, отпуснати на всички други региони, се разглеждат поотделно.
3. Държавите членки се класифицират от гледна точка на техния брутен национален доход, както следва:
 - а) тези, чието съотношение БНД възлиза на или надхвърля 100 % от средния за ЕС („група 1“);
 - б) тези, чието съотношение БНД възлиза на или надхвърля 75 % и е под 100 % от средния за ЕС („група 2“);
 - в) тези, чието съотношение БНД е под 75 % от средния за ЕС („група 3“);

За целите на настоящия член съотношението БНД означава съотношението между brutния национален доход на глава от населението на държавата членка, измерен по стандарта на покупателната способност и изчислен въз основа на данни на Съюза за периода от 2014 до 2016 г., и средния брутен национален доход на глава от населението по стандарт на покупателна способност на 27-те държави членки за същия референтен период.

Що се отнася до програмите по цел „Инвестиции за растеж и работни места“ за най-отдалечените райони, те трябва да бъдат класифицирани в група 3.

4. Държавите членки спазват следните изисквания за тематична концентрация:
 - а) държавите членки от група 1 трябва да разпределят най-малко 85 % от техните общи ресурси по ЕФРР по приоритетите, различни от техническа помощ за прилагането на ЦП1 и ЦП2, и най-малко 60 % за ЦП1;
 - б) държавите членки от група 2 трябва да разпределят най-малко 45 % от техните общи ресурси по ЕФРР по приоритетите, различни от техническа помощ за прилагането на ЦП1, и най-малко 30 % за ЦП2;
 - в) държавите членки от група 3 трябва да разпределят най-малко 35 % от техните общи ресурси по ЕФРР по приоритетите, различни от техническа помощ за прилагането на ЦП1, и най-малко 30 % за ЦП2.
5. Изискванията за тематична концентрация, посочени в параграф 4, трябва да са спазени през целия програмен период, включително когато средствата по ЕФРР се прехвърлят между приоритетите по една програма или между програми и по време на междинния преглед в съответствие с член [14] от Регламент (ЕС) 2018/xxxx [новия Регламент за общоприложимите разпоредби].
6. Когато отпуснатите средства по ЕФРР във връзка с ЦП1 или ЦП2, или и двете цели на дадена програма се намалява вследствие на отмяна съгласно член [99] от Регламент (ЕС) 2018/xxxx [новия Регламент за общоприложимите разпоредби], или в резултат от финансови корекции от страна на Комисията в съответствие с член [98] от посочения регламент, спазването на изискването за тематична концентрация, посочено в параграф 4, не се подлага на повторна оценка.

Член 4

Обхват на подпомагането от ЕФРР

1. ЕФРР подпомага следните дейности:
 - а) инвестиции в инфраструктура;
 - б) инвестиции в достъпа до услуги;
 - в) производствени инвестиции в МСП;
 - г) оборудване, софтуер и нематериални активи;
 - д) информация, комуникация, проучвания, създаване на партньорски мрежи, сътрудничество, обмен на опит и дейности, свързани с кълстери;
 - е) техническа помощ.

Освен това могат да бъдат подпомагани производствени инвестиции в предприятия, различни от МСП, когато включват сътрудничество с МСП във връзка с научноизследователски и иновационни дейности, подпомагани по член 2, параграф 1, буква а), подточка i).

С цел да допринесе за постигането на специфичната цел по ЦП1, посочена в член 2, параграф 1, буква а), подточка iv), ЕФРР подпомага и обучението, ученето през целия живот и образователните дейности.

2. По цел „Европейско териториално сътрудничество“ (Interreg) ЕФРР може да подпомага също така:
- а) споделеното използване на съоръжения и човешки ресурси;
 - б) съпътстващи нематериални инвестиции и други дейности, свързани с ЦП4 по Европейския социален фонд плюс, както е посочено в Регламент (ЕС) 2018/xxxx [новия ЕСФ+].

Член 5

Обхват на подпомагането от Кохезионния фонд

1. Кохезионният фонд подпомага следните дейности:
- а) инвестиции в областта на околната среда, включително инвестиции, свързани с устойчивото развитие и енергетиката, които предполагат ползи за околната среда;
 - б) инвестиции в ТЕН-Т;
 - в) техническа помощ.
- Държавите членки гарантират подходящ баланс между инвестициите по букви а) и б).
2. Сумата, прехвърлена от Кохезионния фонд към Механизма за свързване на Европа²³, ще се използва за проекти по ТЕН-Т.

Член 6

Изключване от обхвата на ЕФРР и Кохезионния фонд

1. ЕФРР и Кохезионният фонд не подпомагат:
- а) извеждането от експлоатация или изграждането на атомни електроцентрали;
 - б) инвестиции за постигане на намаляване на емисиите на парникови газове от дейности, посочени в приложение I към Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²⁴;
 - в) производството, преработката и продажбата на тютюн и тютюневи изделия;
 - г) сектора на плодовете и зеленчуците, както е в член 1, параграф 2, буква и) от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията²⁵;
 - д) инвестиции в летищна инфраструктура с изключение на най-отдалечените региони;
 - е) инвестиции в областта на обезвреждане на отпадъците в депа за отпадъци;

²³ Позоваване

²⁴ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета.

²⁵ Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1).

- ж) инвестиции в съоръжения за третиране на остатъчни отпадъци;
 - з) инвестиции, свързани с производството, преработката, разпространението, съхранението или изгарянето на изкопаеми горива, с изключение на инвестиции, свързани с екологично чистите превозни средства съгласно член 4 от Директива 2009/33/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²⁶;
 - и) инвестиции в широколентова инфраструктура в райони, в които има най-малко две широколентови мрежи от еквивалентна категория.
 - й) финансиране за закупуване на подвижен състав в железопътния транспорт, освен в случаите, когато това е свързано с:
 - i) освобождаване от отговорност във връзка със задължението за обществени услуги чрез процедура за обществена поръчка съгласно Регламент 1370/2007, както е изменен.
 - ii) предоставяне на услуги на железопътен превоз по линии, изцяло отворени за конкуренцията, като бенефициерът е нов участник, който отговаря на условията за финансиране съгласно Регламент (ЕС) 2018/xxxx [Регламент за инвестициите в ЕС].
2. Кохезионният фонд също така не подпомага инвестиции в жилища, освен ако те не са свързани с насърчаването на енергийната ефективност или използването на енергия от възобновяеми източници.
3. Отвъдморските страни и територии не са допустими за подпомагане от ЕФРР или Кохезионния фонд, но може да участват в програмите по линия на Interreg в съответствие с условията, определени в Регламент (ЕС) 2018/xxxx [Регламента за ETC/Interreg].

Член 7

Показатели

1. Общи показатели за крайния продукт, посочени в приложение I по отношение на ЕФРР и Кохезионния фонд, и, когато е необходимо, се използват специфични за програмата показатели за крайния продукт и за резултатите в съответствие с член [12, параграф 1], втора алинея, буква а), член [17, параграф 3], буква г), подточка ii), както и член [37, параграф 2], буква б) от Регламент (ЕС) 2018/xxxx [новия Регламент за общоприложимите разпоредби].
2. По отношение на показателите за крайния продукт за базовите стойности се задава нула. Междинните цели, определени за 2024 г., и целевите стойности, определени за 2029 г., са кумулативни.
3. В съответствие със задължението си за докладване съгласно член [38, параграф 3, буква д), подточка i)] от Финансовия регламент Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета информация относно изпълнението съгласно приложение II.
4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 13 за изменение на приложение I, за да се направят

²⁶ Директива 2009/33/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за насърчаването на чисти и енергийноэффективни пътни превозни средства (ОВ L 120, 15.5.2009 г., стр. 5).

необходимите корекции в списъка с показатели, които трябва да бъдат използвани от държавите членки, и за изменение на приложение II, за да се направят необходимите корекции в информацията относно изпълнението, която трябва да се представя на Европейския парламент и Съвета.

ГЛАВА II

Специални разпоредби относно разглеждането на териториални особености

Член 8

Интегрирано териториално развитие

1. ЕФРР може да подпомага интегрираното териториално развитие в рамките на програмите по двете цели, посочени в член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/xxxx [новия Регламент за общоприложимите разпоредби] в съответствие с разпоредбите на дял III, глава II от посочения Регламент [новия Регламент за общоприложимите разпоредби].
2. Държавите членки осъществяват интегрирано териториално развитие, подпомогнато от ЕФРР, изцяло чрез формулярите, посочени в член [22] от Регламент (ЕС) 2018/xxxx [новия Регламент за общоприложимите разпоредби].

Член 9

Устойчиво градско развитие

1. ЕФРР подпомага интегрираното териториално развитие въз основа на териториални стратегии в съответствие с член [23] от Регламент (ЕС) 2018/xxxx [новия Регламент за общоприложимите разпоредби] с акцент върху градските райони („устойчиво градско развитие“) в рамките на програмите по двете цели, посочени в член 4, параграф 2 от същия регламент.
2. Поне 6 % от ресурсите, отпуснати от ЕФРР на национално равнище по целта „Инвестиции за растеж и работни места“, различни от тези за техническа помощ, се разпределят за устойчиво градско развитие под формата на водено от общностите местно развитие, интегрирани териториални инвестиции или друг териториален инструмент в рамките на ЦП5.

В съответната програма или програми се определят планираните суми за тази цел съгласно член [17, параграф 3], буква г), точка vii) от Регламент (ЕС) 2018/xxxx [новия Регламент за общоприложимите разпоредби].

3. Процентът, определен за устойчиво градско развитие по параграф 2, трябва да е спазан през целия програмен период, когато средствата по ЕФРР се прехвърлят между приоритетите по една програма или между програми, включително по време на междинния преглед в съответствие с член [14] от Регламент (ЕС) 2018/xxxx [новия Регламент за общоприложимите разпоредби].
4. Когато отпуснатите средства по ЕФРР се намаляват вследствие на отмяна съгласно член [99] от Регламент (ЕС) 2018/xxxx [новия Регламент за общоприложимите разпоредби], или в резултат от финансови корекции от страна на Комисията в съответствие с член [98] от посочения регламент, спазването на параграф 2 не се подлага на повторна оценка.

Член 10

Европейска инициатива за градовете

1. ЕФРР подпомага също така Европейската инициатива за градовете, която се изпълнява от Комисията при пряко и непряко управление.

Тази инициатива обхваща всички градски райони и подпомага Програмата за градовете в Европейския съюз.

2. Европейската инициатива за градовете се състои от следните три направления, всички от които свързани с устойчивото градско развитие:

- а) подпомагане за изграждането на капацитет;
- б) подпомагане на иновативни действия;
- в) подпомагане на знания, развитието на политиката и комуникацията.

При поискване от страна на една или повече държави членки, Европейската инициатива за градовете може също да подпомогне междуправителственото сътрудничество в областта на градоустройството.

Член 11

Най-отдалечени региони

1. Специалните допълнителни средства за най-отдалечените региони се използват за компенсиране на допълнителните разходи, направени в тези региони поради едно или няколко от постоянните ограничения, посочени в член 349 от ДФЕС.

2. С отпуснатите средства, посочени в параграф 1, се подпомагат:

- а) дейностите в рамките на обхвата, посочен в член 4;
- б) чрез дерогация от член 4 — мерки за покриване на оперативните разходи с цел компенсиране на допълнителните разходи, направени в тези региони поради едно или няколко от постоянните ограничения, посочени в член 349 от ДФЕС.

Отпуснатите средства, посочени в параграф 1, могат също така да се използват, за да се подпомогне финансирането на разходи, покриващи компенсацията, предоставена за задължението и договорите за обществени услуги в най-отдалечените региони.

3. С отпуснатите средства, посочени в параграф 1, не се подпомагат:

- а) операции, отнасящи се до продукти, посочени в приложение I към ДФЕС;
- б) помощи за транспорт на лица, разрешени съгласно член 107, параграф 2, буква а) от ДФЕС;
- в) освобождаване от данъци и социални разходи.
- г) задължения за обществени услуги, които не се изпълняват от предприятия и при които държавата действа при упражняване на публични правомощия.

ГЛАВА III

Заключителни разпоредби

Член 12

Преходни разпоредби

Регламенти (ЕО) № 1300/2013 и (ЕО) № 1301/2013 или всеки акт, приет по силата на тези регламенти, продължават да се прилагат за програмите и операциите, подпомагани от ЕФРР или Кохезионния фонд в рамките на програмния период 2014—2020 г.

Член 13

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на установените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 7, параграф 4, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от датата на влизане в сила на настоящия регламент.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 7, параграф 4, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява делегирането на правомощията, посочени в същото решение. То поражда действие в деня след публикуването на решението в Официален вестник на Европейския съюз или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуинституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.²⁷
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 7, параграф 4, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на посочения акт на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 14

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

²⁷ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 13.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател